

RAADSVOORSTEL

DATUM	4 oktober 2021
ONDERWERP	RV Transformatievisie JeugdzorgPlus 2023 e.v.
PORTEFEUILLEHOUDER	W. Bijman
PROGRAMMA	Programma II: Welzijn & Zorg
BELEIDSVELD	Zorg en voorzieningen
ZAAKNUMMER	ZK21001506
DOCUMENTNUMMER	21.0010651

AANLEIDING In 2018 startten de achttien gemeenten in de regio Noord-Holland-Noord een transformatie in de JeugdzorgPlus. Er werd een contract afgesloten met jeugdhulpaanbieder Horizon die de locatie Antonius in Bakkum (gemeente Castricum) opende. Het contract loopt op 4 februari 2023 af en kan juridisch gezien niet verlengd worden. De 18 gemeenten stellen nu een transformatievisie op, op grond waarvan nieuwe afspraken kunnen worden gemaakt om de gewenste inhoudelijke doorontwikkeling in de JeugdzorgPlus vanaf 2023 verder vorm te geven. De grootste opdracht ligt bij het voorkomen van instroom in de JeugdzorgPlus. Deze opdracht legt de afhankelijkheden bloot tussen verschillende betrokkenen in de jeugdzorg. Alleen in gezamenlijkheid kunnen we JeugdzorgPlus voorkomen en uitstroom bevorderen.

KADER De Jeugdwet.
Gemeenten zijn op grond van de Jeugdwet verplicht kwalitatief en kwantitatief toereikende jeugdhulp in te kopen. De wet schrijft voor dat gemeenten gesloten jeugdhulp moeten kunnen aanbieden aan hun inwoners.

WIJ STELLEN VOOR De 'Transformatievisie JeugdzorgPlus vanaf 2023' vast te stellen

BEOOGD RESULTAAT De visie geeft de kaders mee om JeugdzorgPlus vanaf 2023 voor de achttien NHN-gemeenten te verwerven, zodat jeugdigen met een machtiging gesloten jeugdhulp passend geholpen kunnen worden. Tevens wordt er een bredere opgave meegegeven aan het gehele zorgveld om gesloten plaatsingen te voorkomen en gecontroleerde afbouw van gesloten plaatsen te bespoedigen. Dit vraagt een sterke regierol van gemeenten en commitment van alle betrokken partijen bij JeugdzorgPlus. Gezien de afhankelijkheidsrelatie tussen de afzonderlijke partijen is samenwerking essentieel om de ambities in de visie te behalen.

ONDERBOUWING Argumenten om in te stemmen met het voorstel
1.1 De Jeugdwet bepaalt dat gemeenten verantwoordelijk zijn voor het aanbieden van gesloten jeugdhulp.

De Jeugdwet schrijft voor dat gemeenten de verantwoordelijkheid hebben om gesloten jeugdhulp aan te kunnen bieden aan jeugdigen die een machtiging gesloten jeugdhulp opgelegd hebben gekregen van de rechter.

1.2 De gemeenteraden stellen met deze transformatievisie de kaders vast waarbinnen de colleges uitvoering kunnen geven aan de gesloten jeugdhulp.

In de transformatievisie stellen wij, dat zolang deze zorg beschikbaar moet zijn, wij binnen de kaders van de wet de zorg zo open mogelijk willen organiseren omwille van de jeugdige. Wij zien de JeugdzorgPlus als een time out voorziening waar de jeugdige zo kort mogelijk verblijft.

Bij het stapsgewijs afbouwen van JeugdzorgPlus hoort de ontwikkeling van passende alternatieven die gericht zijn op de situatie van de jeugdige.

Deze ontwikkeling moet zowel binnen de JeugdzorgPlus plaatsvinden als binnen de voorliggende vormen van jeugdhulp.

De doelen uit de transformatievisie worden na vaststelling verder uitgewerkt in een inkoopvisie. Deze wordt door de colleges vastgesteld.

1.3 De transformatievisie JeugdzorgPlus sluit aan op de ambities uit het Thuis voor Noordje.

In het bovenregionaal plan Thuis voor Noordje werken jeugdhulpregio's, het onderwijs, gecertificeerde instellingen en zorgaanbieders met elkaar samen om alle jeugdigen die JeugdzorgPlus nodig hebben op te vangen binnen onze eigen provincie en voorzieningen te ontwikkelen voor de zeer specialistische doelgroep. De gemeenten op Noord-Holland niveau hebben reeds eerder geconcludeerd dat voor sommige zorgvormen de samenwerking op een breder niveau moet worden vormgegeven om voorzieningen beschikbaar te houden in onze provincie. Dit geldt zeker ook voor de JeugdzorgPlus aangezien er een relatief klein aantal jeugdigen gebruikt maakt van deze zorg en we de ambitie uitspreken om dit aantal verder te laten dalen. We willen voorkomen dat deze jeugdigen ver buiten de provincie moeten worden geplaatst.

De visie voor onze regio en de ambities vanuit het Thuis voor Noordje sluiten op elkaar aan.

1.4 De transformatie van JeugdzorgPlus vraagt om gezamenlijke verantwoordelijkheid en een sterkere regierol daarin voor de gemeente.

Het gezamenlijk optrekken van het onderwijs, zorgaanbieders, gemeenten, gecertificeerde instellingen en de jeugdrechtsketen is een noodzakelijke voorwaarde om toe te werken naar een toekomst waarin jeugdigen met complexe zorgvragen niet meer in geslotenheid hoeven te verblijven.

We spreken van een gezamenlijke verantwoordelijkheid, omdat gemeenten zelf geen gesloten plaatsing kunnen opleggen, dat doet immers de rechter.

Om instroom te beperken moeten we met elkaar onderzoeken welke alternatieven nodig zijn om inzet van een gesloten machtiging te voorkomen.

RAADSVORSTEL (VERVOLG)

Daarnaast kunnen gemeenten een grotere regierol pakken in het doorontwikkelen van passende alternatieven van lichtere vormen van jeugdhulp om JeugdzorgPlus te voorkomen én om uitstroom te bevorderen.

De visie op JeugdzorgPlus is daarmee breder dan de geslotenheid zelf, daar het aan gemeenten de opdracht meegeeft om een passend voorliggend jeugdhulpveld te hebben wil deze afbouw verantwoord kunnen plaatsvinden.

1.5 De input van alle betrokkenen is verwerkt in dit visiedocument.

Op 28 mei 2021 is de start van het verwervingstraject ingeluid met een verdiepende en informerende themabijeenkomst voor raadsleden, adviesraadsleden en overige betrokkenen. Vervolgens zijn er individuele gesprekken gevoerd met gecertificeerde instellingen, ervaringsdeskundigen, zorgaanbieders, onderwijs en de wetenschap over de uitgangspunten van de visie.

Alle input is verwerkt in de concept transformatievisie die op 30 juni is besproken in de raadsinformatiebijeenkomst en is tevens voorgelegd aan alle adviesraden.

Uit de reacties van de adviesraden komt naar voren dat zij zich kunnen vinden in de transformatievisie op de JeugdzorgPlus. Nadrukkelijk wordt hierbij aandacht gevraagd voor het thuis nabij organiseren van hulp voor de jeugdigen en de noodzaak om de samenwerking te verstevigen tussen gemeenten, onderwijs en zorgaanbieders.

Ook heeft er overleg plaatsgevonden met het onderwijs over de transformatievisie. In de regio West-Friesland zal in september een OOGO worden gevoerd op de onderliggende visie. In juni 2021 heeft een REA plaatsgevonden over de concept Transformatievisie. Het advies uit de overleggen met het onderwijs in de breedste zin is reeds verwerkt in de visie.

KANTTEKENINGEN

1. Bij het realiseren van een gecontroleerde afbouw zijn gemeenten ook afhankelijk van de betrokkenheid en daadkracht van partners om ons heen.

Gemeenten kunnen daar regie op voeren, maar het tempo van de organisaties kunnen gemeenten niet altijd bepalen. De samenwerking moet tot doel hebben om geschikte duurzame alternatieven beschikbaar te maken in het voorveld om jeugdigen eerder op te vangen of na geslotenheid te laten uitstromen. Zo is er bijvoorbeeld nog een slag te slaan met betrekking tot de financiering van het onderwijs in en rondom JeugdzorgPlus. De financiering vanuit het ministerie is niet faciliterend aan de afbouwbeweging die wij met onze partners willen maken. Op dit moment loopt er op Noord-Holland niveau een lobby richting het Rijk voor een beter passende financieringssystematiek.

Bovendien vraagt het werken met zeer complexe jeugdigen beschikbaarheid en een bepaalde deskundigheid van onderwijs- en zorgpersoneel. Daarin moeten organisaties investeren.

2. Een meer open setting met minder vrijheid beperkende maatregelen betekent bijvoorbeeld ook dat de kans op weglopen groter wordt.

Toch zeggen gemeenten met elkaar dat zij zich liever sterk maken voor het

RAADSVOORSTEL (VERVOLG)

voorkomen van weglopen, dan dat geslotenheid in stand wordt houden. Dat wordt namelijk veelal als traumatiserend ervaren door jeugdigen.

FINANCIËN	Met dit voorstel wordt de transformatievisie ter besluitvorming aan de raad voorgelegd. Dit leidt niet tot aanpassingen in de begroting. Verwacht wordt dat de gecontroleerde afbouw van JeugdzorgPlus een verschuiving in de kosten teweeg gaat brengen. Insteek is de inzet van deze (duurdere) zorgvorm te voorkomen door passende alternatieve voorliggende zorgvormen door te ontwikkelen. We geven een impuls en opdracht aan de aanbieder om proactief te participeren in het voorkomen van instroom. We verwachten hiermee een dalende instroom in JeugdzorgPlus. Tegelijkertijd zullen de meest kwetsbare jeugdigen intensieve vervolghulp nodig hebben om een stabiel toekomstperspectief te krijgen. De beweging naar kleinschaligheid zal ook de nodige investeringen met zich meebrengen. Op termijn verwachten we dat de uitgaven van zwaardere jeugdhulp afnemen en dat uitgaven in andere vormen van jeugdhulp (en eventueel lokale, vrij toegankelijke jeugddomein) toenemen, omdat er een verschuiving plaatsvindt. De kosten nemen naar waarschijnlijkheid eerder af door een dalende instroom. Deze beweging wordt reeds duidelijk uit de evaluatie van de JeugdzorgPlus zoals u die op 9 jun 2021 is verstrekt: steeds minder jeugdigen komen in geslotenheid terecht.
DUURZAAMHEID	n.v.t.
ALTERNATIEVE MOGELIJKHEDEN	Een ander besluit ten aanzien van de transformatievisie is uiteraard mogelijk. Dit heeft dan consequenties voor de planning en voorbereidingen van de inkoop en het tijdig kunnen sluiten van nieuwe contracten. Het is echter van groot belang om op dit dossier gezamenlijk op te trekken.
PACT VAN WESTFRIESLAND	De transformatie JeugdzorgPlus is onderdeel van actie 1 van het Sociaal Domein; 'Resultaatgericht bekostiging inkoop'. Beoogd resultaat is effectievere en efficiëntere inzet van zorg en sturing op kwaliteit van de hulpverlening.
COMMUNICATIE	De besluitvorming wordt gecommuniceerd met de bovenregionale projectgroep. Zij zal alle deelnemers aan het voorbereidingstraject informeren over de vaststelling van de transformatievisie door de gemeenteraden.
VERVOLG	Na vaststelling van de transformatievisie worden de ambities en doelen doorvertaald in een inkoopvisie en verwervingsstrategie die in Q1 2022 zal worden vastgesteld door het college en wordt vervolgens uitgewerkt in documenten waarmee de JeugdzorgPlus verworven kan worden.

RAADSVORSTEL (VERVOLG)

BIJLAGEN 1. Transformatievisie JeugdzorgPlus vanaf 2023

Datum college: 31 augustus 2021

Burgemeester en wethouders van Koggenland.